

Kenmerk	W16.20.0115/II
Datum aanhangig	20 april 2020
Datum vastgesteld	6 mei 2020
Datum advies	7 mei 2020
Datum publicatie	28 mei 2020
Vindplaats	Kamerstukken II 2019/20, 35476, nr. 4

Samenvatting

Samenvatting advies regeringsvoorstel Tijdelijke wet opschorting dwangsommen IND

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft advies uitgebracht over het regeringsvoorstel Tijdelijke wet opschorting dwangsommen IND. Het wetsvoorstel is op 28 mei 2020 bij de Tweede Kamer ingediend. Daarmee is ook het advies van de Afdeling advisering openbaar geworden.

Inhoud en achtergrond wetsvoorstel

De Tijdelijke wet opschorting dwangsommen IND regelt dat bij het niet tijdig beslissen door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (hierna: IND) op een asielverzoek de aanvrager geen dwangsom kan ontvangen. Daarnaast sluit de Tijdelijke wet een beroep tegen het niet tijdig beslissen op het asielverzoek bij de bestuursrechter uit. De Tijdelijke wet geldt voor één jaar, maar blijft van toepassing totdat het wetsvoorstel dat de dwangsomregeling voor vreemdelingenzaken definitief afschaft in werking is getreden, ingetrokken of verworpen.

De IND kampt met grote achterstanden in het beslissen op asielverzoeken. Die zijn het gevolg van bezuinigingen op personeel in combinatie met een licht verhoogde asielinstroom en een financieringssysteem dat niet verder reikte dan de korte termijn. De financiële gevolgen hiervan zijn voor 2019-2020 inmiddels opgelopen tot een bedrag tussen de € 30 miljoen en € 40 miljoen aan dwangsomverplichtingen. Dit bedrag loopt momenteel verder op met naar schatting € 1 miljoen per week.

Zo snel mogelijk op tijd beslissen

De Afdeling advisering vindt, net als de regering, dat in asielzaken zo snel mogelijk weer op tijd moet worden beslist. Dat de IND op tijd op een verzoek beslist, is heel belangrijk, niet alleen voor de asielzoeker zelf. Als een asielzoeker hier niet mag blijven, is het belangrijk dat hij zo snel mogelijk vertrekt; als hij wel mag blijven, moet hij zo snel mogelijk zijn plek in

Nederland innemen. Bovendien kost het bieden van langdurige opvang aan asielzoekers ook veel geld.

De Wet dwangsom schiet op dit moment in asielzaken haar doel voorbij. Die wet is bedoeld om er voor te zorgen dat de IND op tijd op een aanvraag beslist. Om dat te bereiken zijn bij de IND andere structurele oplossingen nodig. Daarom is een tijdelijke opschorting van de dwangsomregeling bij wijze van uitzondering verdedigbaar, totdat de IND weer in staat is om op tijd op asielverzoeken te beslissen.

Tijdelijke wet gaat verder dan alleen afschaffing dwangsom

De Tijdelijke wet gaat echter verder en sluit ook de mogelijkheid uit om beroep in te stellen bij de bestuursrechter tegen het niet tijdig beslissen op een asielaanvraag. De Afdeling adviseert deze beroepsmogelijkheid bij de bestuursrechter in stand te laten. Uitsluiting van de bestuursrechter zorgt er voor dat de asielzoeker zich kan richten tot de civiele rechter, die aan zijn uitspraak weer een dwangsom kan verbinden. Dat is niet de bedoeling van de wetgever geweest. Daarnaast wordt geadviseerd om in de Tijdelijke wet zelf een einddatum op te nemen, zodat hij op bijvoorbeeld 1 april 2021 komt te vervallen.

Gehele tekst ontwerpregeling met toelichting